

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Privilegium

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

munere, & publicum bonum ordinata, applicentur Principi tam iure gentium, quam per leges particulares regnorum, Lapidicinae vero, carbonariae, & similes pertinent ad Dominum fundi, in quo reperiuntur, neque possunt à Principe vindicari: quia auri fodinae, & aliae venae metallicae maioris sunt aestimationis quam ut sint propriae alicuius vilis agris, magisque decent Principem, quam pleberum quempiam. Ita Caspensis in *Curs. Theolog. Mor. al. tom. 2. tract. 18. disp. 7. sect. 2. num. 5.* Sylvius in 2. 2. D. Tho. quasi. 66. art. 5. concl. 8. & alij par. 5. tractat. 5. resolutione 17.

Quid de Thesaur. invento in domo?

21. Thesaurus si in domo tua, vel in fundo tuo à te esset inventus arte magica, tunc fisco Principis applicandus erit: quia tunc à te auferetur tanquam ab indigno, per l. 1. circa princ. ff. de iure fisco. Si autem ab alio, tunc medium pertinebit tibi. Villalobos in *summ. tom. 2. tractat. 20. diffie. 20. numero 7.* Megala, in 1. 2. lib. 2. cap. 4. quest. 2. numero 14. Lessius, lib. 2. capite 5. dub. 17. numero 65. & alij. Licet Bocerus tractat. de Regalibus cap. 3. num. 180. doceat ex thesauro ab alio in alieno fundo, vel domo arte magica invento, nil fisco inferendum esse: quia id nulla lege cautum censetur, quia thesaurus in alieno praedio data opera inventus, simpliciter, & sine distinctione ad dominum praedij pertinere totus dicitur in l. 1. in C. de thesaur. lib. 10. part. 9. tractat. 5. resolutione 512.

Non possunt subditi in consilio Pontifice concedere libertatem conscientiae.

22. Principes saeculares inconsulto Pontifice non possunt suis subditis concedere libertatem conscientiae, quia cum in huiusmodi pactis tractatur non solum de rebus temporalibus, sed de Religione, rebusque spiritualibus, ac si mul ex consequenti derogeretur communibus iuribus, & legibus Ecclesiae, ad qua tuenda Principes ipsi, velut Ecclesiae protectores obligantur, necessarium videtur. ut ea inconsulto Pontifice ad quem huiusmodi causae pertinent, non inaeantur: cuius est status, re, & iudicare, quid praesenti Ecclesiae statuit ex-

pediens sit. Altera causa est, ut pacta eiusmodi firmius sistant, ne forte, si postea novi aliud eveniat, scandala in Ecclesia subsequantur. Vide alia circa hoc ipsum par. 10. tractat. 3. resolut. 1. usque ad 5.

PRIVILEGIUM.

1. Privilegium, quasi privata lex, dicitur, specialis gratia alicui concessa. Multiplex est. Et praecipue dividitur in personale & reale. Illud immediate conceditur personae & sequitur personam, hoc immediate rei, quae ali quando est locus, & tunc extra illum non operatur. Nisi saltem persona habeat praesentiam legalem. Quo pacto ait Sanchez de matr. tom. 1. lib. 3. disp. 18. num. 7. privilegio civitatis frui posse, qui habeat in ea domicilium, quamvis absit ad aliquod breve tempus, quia in iure habentur pro praesentibus. Et sic Mediolanensem alibi hospitium, primis diebus Quadragesimae, (& Castellanum in sabbatis addit Palacius in 4. dist. 15. disp. 8. post 6. concl.) carnibus vesci posse par. 3. tr. 5. res. 120.

Privilegiū quid: Et quotu-plex.

An privilegio civitatis frui possint ciues absentes.

2. Privilegium habendi oratorium domesticum, probabile est esse personale: unde qui illud habet, servatis servandis, posse illud erigere, quocumque domicilium transfert, & illa verba rescripti, quod possit erigere in domo civitatis Panormi v. g. non esse dispositiva, sed demonstrativa & nihil operari auctore Cravera conf. 87. num. 11. par. 4. servat. domi. tr. 4. resol. 208. & opinionem tenet notissime Zambellus v. Missam, n. 46. contra Merollam 10. 3. disp. 6. c. 8. dub. 22. n. 126. par. 6. tr. 8. res. 11. §. Notandum. Nomine autem familiae in tali privilegio, quae coram celebrari potest, venit maritus, vxor, filij, filia, nurus cohabitans, serui & ancillae commensales res. 208. cit. in fine.

Et habetis privilegium exigendi in domo oratorij. Possint illud erigere, quocumque sint illud civitatis.

An in dubio privilegium reale aut personale?

3. In dubio num privilegium sit reale, an personale, Sanchez lib. 8. disp. serv. debeat. 27. n. 4. vult reputari debere personale: quia personale.

quia concurrente præsumptione generalium speciali, prævalere debet specialis, & præsumptio personalis est specialior. Sed cum Pontio *lib. 8. c. 18. §. 1. nu. 7.* dicendum est, quod cum privilegium reale sit magis extensum quam personale, si privilegium est omnino favorabile, & nulli præiudicet, debere extendi, & censeri reale, secus restringi, & censeri personale. Si autem dubium vini non possit, & ex parte habentis privilegium sit possessio illius ut realis, ut tale censeri debet. Vide etiam Palau *tom. 1. tr. 3. disp. 4. punct. 2. §. 1. n. 6. & 8. par. 4. tr. 3. res. 51.*

Reuocati, an non? Reuocatio secularis non comprehendit oracula explicantia privilegia concessum per breue. Quid de oraculis an sit Pium V. & Greg. III.

4. In dubio, num aliquod privilegium sit reuocatum, non præsumitur reuocatum. Parisius *lib. 2. cons. 67. n. 16. ibid in fine.* Porro summus Pontifex reuocare potest quæcumque privilegia à sancta Sede concessa, etiam Principibus, Principes verò non ita de concessis ab ipsis Ecclesiæ & Ecclesiasticis, ut Cist. V. *Immunitas Ecclesiastica n. 7. 11. & seq.*

5. Summi Pontifices Gregorius XV. & Urbanus VIII. reuocauerunt de facto quæcumque privilegia concessa viæ vocis oraculo inter quæ non debent numerari oracula declarantia & explicantia privilegia, aut decreta Religiosorum, ait Lezana *tom. 1. c. 3. numero 21.* Vbi putat, Bullam Urbani reuocare ea etiam privilegia, quæ suum effectum sortita fuerant, quia non explicat oppositum, ut Bulla Gregorij. Contrarium tamen non esse improbabile. Peyrinus verò *De Oraculis tom. 3. in cons. 18. Urbani VIII. numero 1. in his indulg. schol. purat, oracula concessa ante Pium VIII. V. immò ante Gregorium XIII. non debent perrogari, quia uterque hic Pontifex illa quæ communi iuris constitutionibus innovauit, ille communicatur cum clausula, ac si earum honores de verbo privilegij ad verbum, &c. hic ex certa scientia; quæ clausulæ, cum habeant vim nouæ concessionis, illa oracula iam non amplius oracula sunt, sed concessionis per breue. Item non reuocari oracula Indulgentiarum, quia Indulgentiæ non sunt privilegia; nec oracula communitantia aliquod privilegium concessum per breue. Quæ omnia limitat, nisi sty-*

lus Romanæ Curie aliter seruet. *par. 5. tr. 1. 4. res. 17.*

6. Privilegium populi Panormitani, vendendi vinum ex vineis territorij supra taxam communem, vulgò à canna *tella.* Illustrissimus Senatus prudenti consilio moderatus est statuens certum incrementum, quod venditores supra taxam recipere possint. Sic enim & vinearum dominis consultit: ut eas diligenter colerent, & emptoribus; ut vinum bonum non immoderato, quod antea petebatur, sed iusto pretio intractantes pretii naturalis emerent. Et hoc non fuit tollere privilegium, sed explicare; nam qui habet privilegium vendendi supra taxam, non potest excedere pretium naturale, ut ait Turrius in *2. 2. tom. 2. disp. 52. dub. 5. num. 2.* hoc enim nemo concedere potest, ait D. Thomas *9. 77. art. 1.* Immo, quia ciues hoc privilegio abutebantur, cœperat esse iniquum, & cessare, iuxta *l. ex facto. de vulg. & pupill.* qui enim privilegio abutebatur, meretur illud amittere, cap. *tuarum, de priu.* & aliis iuribus apud Barbofam *in collect. tom. 2. lib. 5. tit. 33. c. 11. num. 25.* Ad verò tempore magis sterilitatis tale incrementum augendum sit, pendet ex illa quæstione. An taxa augeri debeat tempore sterilitatis, de qua dictum est *V. Priu. n. 7. par. 2. tr. 17. res. 1.*

7. De privilegijs Cardinalium dictum est *V. Cardinales, Et num. 14.* peculiari ter diximus: eos posse celebrare, & celebrari facere ante auroram, & post meridiem. Circa quod Eminentissimus Brancatus *in pecul. dissertat. manuscrip. multa congescit.* Et primò cessuit. Missam terminari posse per duas horas cum quadrante ante solis natalem. Secundò privilegium celebrandi in oratorio palatii Cardinalis esse mutuum, scilicet personale, & locale, ipsamque oratorium esse propriam familiæ parochiam, in qua capellanos ad commoditatem familiæ, non solum vnum, sed plures in eodem die sacrum facere posse, ut in oratorijs Societatis ex simili privilegio. Idque etiam in absentia Cardinalis, non solum ægroti, vel occupati, sed extra

De reuocatio ne seu moderatio privilegij Panormita non vendendi vinum & vineis territorij (à canna tella.)

Et privilegio Cardinalium circa oratorium palatii.

extra Urbem existentis, dum palatium retinet, & in illud est reuersurus, sicut DD. in simili dicunt in ordinae ad priuilegium immunitatis. Sed in hoc casu priuilegium temporis aemini suffragari, & se non permittitur, vt in suo oratorio eo absente celebraretur. Tertio, in dictis capellis etiam exteros Sacerdotes, & non in Cardinalium seruitium, celebrare posse. Denique, Sacrificio festiuo in dictis capellis interesset, quo cumque die, & omnes personas satisfacere posse praecepto, quia non extat cōtraria prohibitio, sicut pro oratoriis priuariis, immò extat tacita concessio Summorum Pontificum, qui cum omnes fuerint Cardinales, & ita seruari cognouerint, nunquam prohibuerunt. Quia sacra Congregatio ita declarauit in fauorem oratoriorum Episcopaliū, & priuilegia Episcoporum sunt Cardinalibus cōmunia, praesertim sex, de quibus Gloss. in c. fin. de priuileg. in 6. vt lacobat. de conc. li. 1. fol. 36 p. 6. tr. 8. ref. 40.

Nō gaudēt nō incumbendo ad scholas.

8 Scholares, seu studentes adscripti in matricula, & ad lectiones publicas non incumbentes, nec scholas visitantes non gaudent priuilegiis scholaribus concessis. Lurius, & alij. p. 8. r. 7. resol. 72.

9 Priuilegio suo, idest, quod particulari personae, non Cōmunitati, aut statui Priuilegiato, est concessum, nemo tenetur uti, ita Escobar in Theolog. Mor. tract. 1. Exam. 11. c. 11. num. 97 & Suar. Merolla, tom. 3. disp. 7. cap. 8. dub. 12. n. 132. & Pellizzarius in Man. Regul. tom. 2. tract. 8. c. 2. sect. 2. n. 154. Quia aliōquin gratia fieret onerosa, & libera facultas in obligationem verteretur part. 9. tract. 1. ref. 19. vers. Sed his non obstantibus.

Priuilegiū ad recitandas horas Canon. ex-reditur ad socium.

10 Priuilegium obtentum ad recitandum horas Canonicas extra cursum ordinarium extenditur ad socium, cum quo quis voluerit recitare. Ita Suarez, Porrel. Henriquez, Castro Palao. tom. 1. tr. 3. disp. 4. part. 12. nu. 2. Faustus, Bonacina, & Merola. Quia licet recitare priuatum cum socio non sit absolutè necessarium, est tamen communiter in Ecclesia visitatum ac magis conforme Clero Ecclesiastico. Ergo credibilis est priuile-

Summa Diana.

gium dari ad illum etiam recitandi modū. Præterea priuilegium illud videtur concessum ad alleuandos labores priuilegiati, sed parum vtile fuisse leuamē, nisi ex vi eiusdē priuilegij daretur facultas recitandi cū socio, si simul potest suæ obligationi satisfacere. Deinde priuilegiū concessum Religioso ingrediēdi monasteria monialiū extenditur ad socium, quia consuetudo, & decencia religiosa hoc postulat. Præterea priuilegiū concessum Sacerdoti, vt possit celebrare Missam tempore interdicti extenditur ad ministrum inferuentē, nisi minister ille causam dederit interdicti, seu ad perpetrandū delictū huius occasionē interdictū positum fuit, auxiliū, consiliū, vel fauorem dedisset: tunc enim eo priuilegio non gauderet; nec posset Missam inferuire.

11 Priuilegium concessum ab homi- *Non exten-*
ne non extenditur de persona ad perso- *ditur de per-*
nā ob identitatem, secus quando conce- *sona ad per-*
ditur à iure; seu quæ inserta sunt in cor- *sonam ob*
pore iuris, hæc enim cū habeant ratio- *identitatē,*
nem iuris Communis extendi possunt sicuti alix leges extenduntur: nā priuilegium exemptionis concessum decurionibus habentibus duodecim filios, vt habetur in l. si quis Decurio, 24. C. de decur. lib. 10. ob identitatem rationis extenditur ad omnes alios patres, qui decuriones non sunt, & etiam ad matres, & alia huiusmodi quod declarant latissimè Iurista in l. 1. ff. de leg. & Bernard. d. sapissimè in suis topicis, &c. Etiam in casibus a iure æquiparatis, vt priuilegium comedēdi oua in quadagesima extenditur ad lacticiā, & e contra, quia hæc sunt à iure æquiparata, eo quod vtrumque trahit sententiam originem à carnibus, vt dicitur in Can. denique d. st. 1. part. 10. tract. 13. ref. 4.

PRIVILEGIUM CANONIS.

12 **C**lericum coniugatum non gau- *Coniugatus*
dere priuilegio Canonis, Si nō gaudet, *quis iudense.* si nulli inferuiat Ecclesie, *Bbbbb*
docent